

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2014-2020**

ŚREM 2014

SPIS TREŚCI

	strona
I. WPROWADZENIE	3
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	6
III. CELE I REALIZACJA PROGRAMU	12
IV. MONITORING, EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	20
V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	21

I WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie to zjawisko społeczne, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej, ekonomicznej czy zawodowej. Jest to problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego ofiarą przemocy, ale na wszystkich członków rodziny. Ofiara przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Przemoc wpływa również na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu.

W ostatnich latach możemy mówić o uwidocznieniu zakresu zjawiska przemocy w rodzinie. Zobowiązuje to osoby działające w obszarze pomocy społecznej i służby zobligowane do ochrony osób do podejmowania adekwatnych i skutecznych działań mających na celu pomoc w znalezieniu rozwiązania problemu.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Powiat, w zakresie swoich zadań własnych, zobowiązany jest w szczególności:

- 1) opracować i realizować powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracować i realizować programy służące działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie

promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,

- 3) zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat i finansowane z budżetu państwa to:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Szczególną rolę na poziomie powiatu przypisuje się opracowaniu i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą. Słusznie więc ustawodawca uznał rozwój profilaktyki jako skutecznej formy pomocy w sytuacjach, gdy w rodzinie nie występuje jeszcze zjawisko przemocy.

Priorytetowe obszary wsparcia wskazane w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obejmują:

- 1) rozwój profilaktyki jako formy działań zapobiegających zjawisku przemocy w rodzinie,
- 2) zmianę świadomości społeczeństwa,
- 3) skuteczną ochronę ofiar przemocy, w tym dzieci,
- 4) stworzenie mechanizmów ułatwiających izolację sprawców od ofiar,
- 5) zmianę postaw osób stosujących przemoc w rodzinie przez poddanie ich oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.

W Powiecie Śremskim od 2011 r. do 2013 r. realizowany był Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Z analizy danych za ubiegłe lata zauważyć można zapotrzebowanie

na działania profilaktyczne w tym zakresie, a także udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą, w tym w formie terapii.

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie przy współpracy partnerów wskazanych w celach i realizacji Programu, opracowało „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020”.

Dokument ten powstał w oparciu o literaturę przedmiotu podejmowanego problemu oraz o zapisy następujących ustaw i programów:

- 1) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),
- 3) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- 4) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz.1245),
- 5) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Program ma służyć wytyczeniu kierunków działania dla wszystkich podmiotów szczebla powiatowego zaangażowanych w realizację założeń pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy lub nim zagrożonych. Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochronę osób i rodzin zagrożonych tym zjawiskiem.

Uchwalenie niniejszego dokumentu pozwoli również na pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań nimi objętych.

II DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie w dalszym ciągu jest zjawiskiem trudnym do badania ze względu na fakt, iż ofiary przemocy często oficjalnie nie zgłaszają działań przemocowych stosowanych wobec nich z obawy przed zemstą ze strony sprawców przemocy. W wyniku takiego działania duża część przypadków przemocy nadal nie jest ujawniana.

Wyniki przeprowadzonego badania oraz zebrane informacje na temat problemu przemocy w rodzinie wyraźnie wskazują na konieczność podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego działania.

DANE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

REALIZACJA ZADAŃ	DANE DLA POLSKI		DANE DLA WIELKOPOLSKI	
	2011	2012	2011	2012
LICZBA SPORZĄDZONYCH „NIEBIESKICH KART” CZĘŚĆ A	18.857	63.820	1.374	3.845
LICZBA ZAKOŃCZONYCH PRZEZ ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE PROCEDUR „NIEBIESKIE KARTY”	3.269	25.745	341	1.485
LICZBA PRZEKAZANYCH PRZEZ ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE ZAWIADOMIEŃ DO ORGANÓW ŚCIGANIA O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA W ZWIĄZKU Z UŻYCIEM PRZEMOCY W RODZINIE	1.683	6.146	111	302
Źródło: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej „Raporty z realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w Rodzinie”				

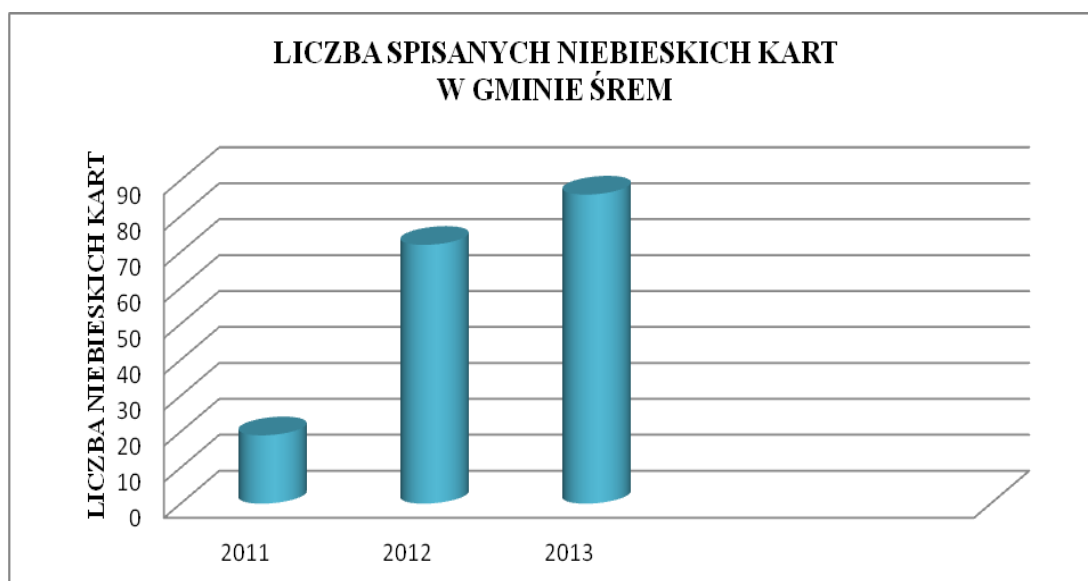
Biorąc pod uwagę dane przedstawione w powyższej tabeli, możemy zauważyć, że liczba spisanych „Niebieskich Kartę” wzrasta, co pociąga za sobą

konieczność działań mających na celu ograniczenie negatywnych skutków przemocy w rodzinie, a więc i zwiększenie oferty korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców.

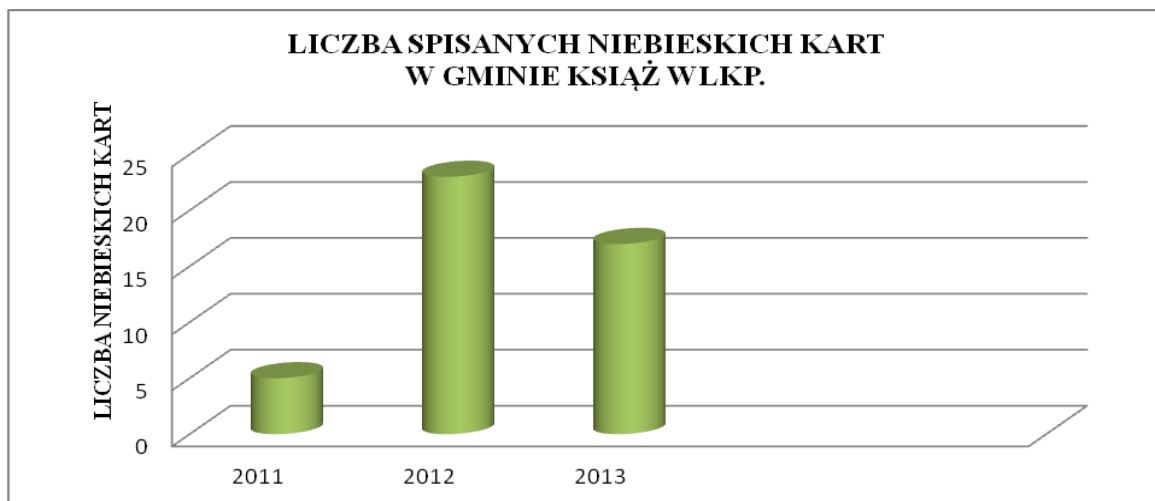
SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINACH POWIATU ŚREMSKIEGO

Poniższe wykresy przedstawiają liczbę spisanych „Niebieskich Kart” część A, które zostały przekazane do Zespołów Interdyscyplinarnych w poszczególnych gminach Powiatu Śremskiego na przestrzeni lat 2011-2013. Z uzyskanych od ośrodków pomocy społecznej Powiatu Śremskiego danych, wynika, że w gminie Śrem liczba spisanych „Niebieskich Kart” z roku na rok ma tendencję wzrostową. Natomiast w gminach: Książ Wlkp. i Dolsk spisano w 2013 r. mniej „Niebieskich Kart” niż w 2012 r. Zdecydowana większość tych dokumentów wpłynęła do Zespołów z Komendy Powiatowej Policji w Śremie.

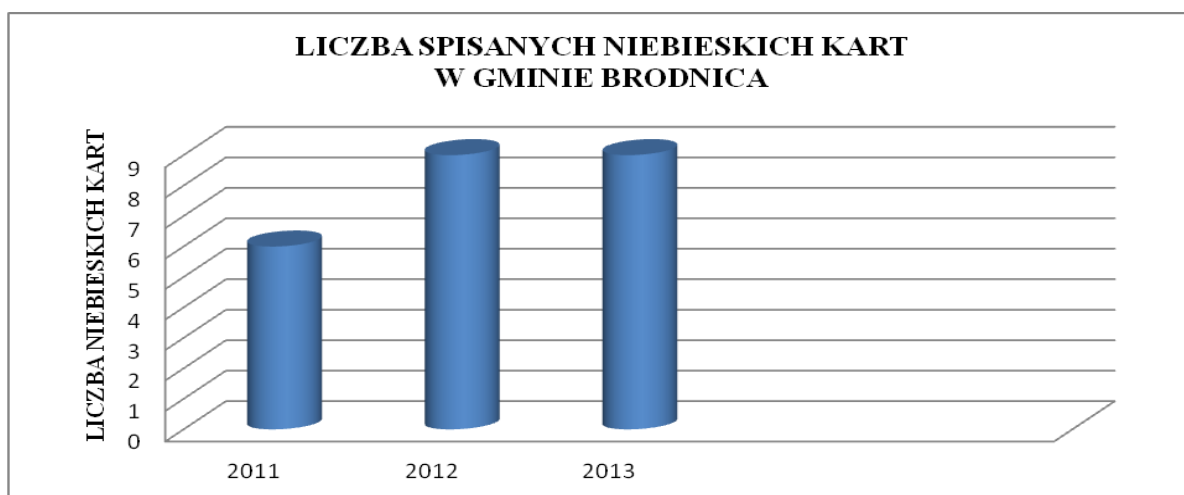
Liczba spisanych „Niebieskich Kart” część A w gminach Powiatu Śremskiego

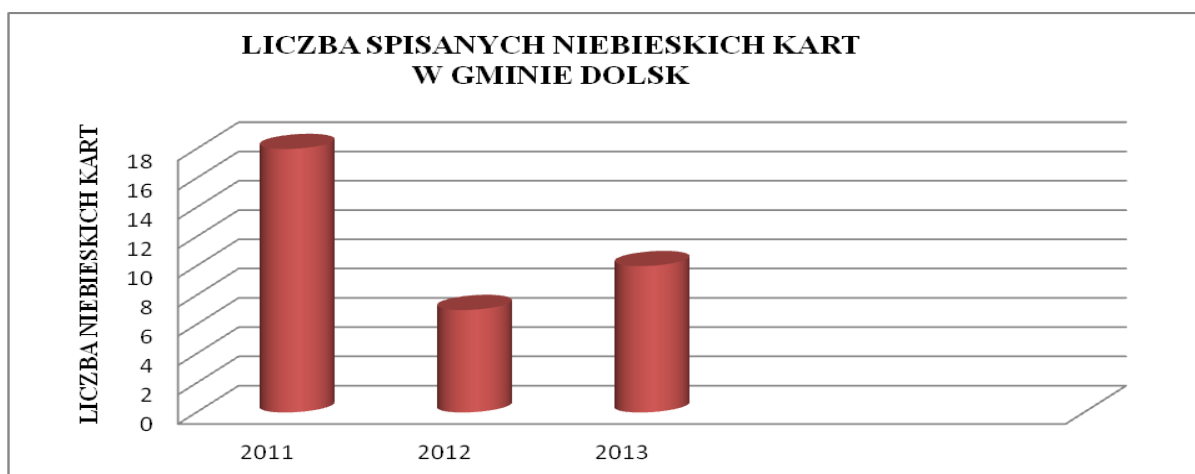
Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie

Źródło: Opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie

**DANE DOTYCZĄCE REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH
Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE**

REALIZACJA ZADAŃ	GMINA ŚREM			GMINA KSIĄŻ WLKP.		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
LICZBA SPORZĄDZONYCH „NIEBIESKICH KART” CZĘŚĆ A	19	72	86	5	23	17
LICZBA SPORZĄDZONYCH „NIEBIESKICH KART” CZĘŚĆ A RODZIN Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI	9	50	45	4	14	8
LICZBA ZAKOŃCZONYCH PRZEZ ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE PROCEDUR „NIEBIESKIE KARTY”	0	28	27	0	1	14
LICZBA PRZEKAZANYCH PRZEZ ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE ZAWIADOMIEŃ DO ORGANÓW ŚCIGANIA O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA W ZWIĄZKU Z UŻYCIEM PRZEMOCY W RODZINIE	0	8	5	0	2	2
REALIZACJA ZADAŃ	GMINA DOLSK			GMINA BRODNICA		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
LICZBA SPORZĄDZONYCH „NIEBIESKICH KART” CZĘŚĆ A	18	7	10	6	9	9
LICZBA SPORZĄDZONYCH „NIEBIESKICH KART” CZĘŚĆ A RODZIN Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI	9	2	6	5	5	4
LICZBA ZAKOŃCZONYCH PRZEZ ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE PROCEDUR „NIEBIESKIE KARTY”	9	6	7	4	6	1
LICZBA PRZEKAZANYCH PRZEZ ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE ZAWIADOMIEŃ DO ORGANÓW ŚCIGANIA O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA W ZWIĄZKU Z UŻYCIEM PRZEMOCY W RODZINIE	0	0	0	0	1	0

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie na podstawie sprawozdań ośrodków pomocy społecznej przekazanych do MPiPS

Jak wynika z powyższych tabel, duży odsetek spraw związanych z procedurą „Niebieskiej Karty” dotyczy rodzin z małoletnimi dziećmi. Dlatego też należy pomocą profilaktyczną objąć również dzieci i młodzież, aby wiedziały jak reagować w sytuacjach zagrożenia. Natomiast z przedstawionych powyżej danych wynika, iż niewielki odsetek spraw kierowanych jest do organów ścigania. Sytuacja ta wynikać może z faktu, że ofiary często boją się podjąć konkretne kroki zmierzające do oskarżenia sprawcy, bądź też w trakcie prac grup roboczych doszło na tyle do poprawy sytuacji rodziny, że nie było konieczności kierowania sprawy dalej.

WYBRANE POWODY PRZYZNANIA POMOCY W GMINACH POWIATU ŚREMSKIEGO

RODZINY OTRZYMUJĄCE WSPARCIE Z POWODU:	GMINA ŚREM			GMINA KSIĄŻ WLKP.		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
UBÓSTWA	443	457	498	44	75	107
PRZEMOCY	58	46	75	38	7	21
ALKOHOLIZMU	201	157	132	17	19	23
RODZINY OTRZYMUJĄCE WSPARCIE Z POWODU:	GMINA DOLSK			GMINA BRODNICA		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
UBÓSTWA	82	96	103	96	101	88
PRZEMOCY	0	1	1	1	3	1
ALKOHOLIZMU	13	11	17	27	21	15

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śreмі na podstawie sprawozdań ośrodków pomocy społecznej przekazanych do MPiPS

Powyższa tabela przedstawia 3 wybrane powody udzielania pomocy w gminach Powiatu Śremskiego. Jak można zauważyć odsetek przyznanej

pomocy w związku z występowaniem przemocy w rodzinie na tle np. ubóstwa jest niewielki. Jednakże zauważyć można znowu, że w przypadku gminy Śrem pomoc udzielana rodzinom, w których występuje przemoc w rodzinie ma tendencję wzrostową. W gminie Książ Wlkp. w roku 2013 odsetek przyznanej pomocy w związku z przemocą w rodzinie był zdecydowanie wyższy niż w roku 2012. Natomiast w gminach Dolska i Brodnica jest to znikomy odsetek.

Jednakże problem przemocy w rodzinie występuje i należy podejmować działania mające na celu ograniczenie negatywnych skutków związanych z występowaniem tego negatywnego zjawiska.

III CELE I REALIZACJA PROGRAMU

W oparciu o przedstawioną diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie możliwe było postawienie celów programu.

CEL STRATEGICZNY:

<p>Ograniczenie zjawiska i skutków przemocy w rodzinie.</p>
--

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Badanie zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Śremskim.
2. Podniesienie społecznej świadomości na temat przemocy w rodzinie.
3. Rozwijanie profilaktyki przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie pomocy ofiarom przemocy.
5. Zmiana postaw osób stosujących przemoc.

Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunek działania	Realizator	Źródło finansowania	Wskaźnik oceny efektywności	Termin realizacji
Ograniczenie zjawiska i skutków przemocy w rodzinie.	1. Badanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Śremskim.	1. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie informacji zebranych przy pomocy opracowanych kwestionariuszy ankiet.	PCPR w Śremie, jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, trzeci sektor.	Środki budżetowe.	Liczba i rodzaj podmiotów, do których skierowano kwestionariusze ankiet. Liczba raportów badań.	Minimum raz w roku.
		2. Monitorowanie skuteczności działań podejmowanych na rzecz ofiar przemocy mające na celu niwelowanie istniejących przeszkód.	PCPR w Śremie, jednostki samorządu terytorialnego ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, trzeci sektor.	Środki budżetowe.	Liczba przeprowadzonych ankiet anonimowych na temat skuteczności pomocy udzielanej w sytuacji przemocy.	Minimum raz w roku.

2. Podniesienie społecznej świadomości na temat przemocy w rodzinie.	1. Udział w akcjach i kampaniach społecznych sprzyjających przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	PCPR w Śremie, jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, trzeci sektor lokalne media.	Środki budżetowe.	Liczba promowanych akcji i kampanii społecznych.	Minimum raz w roku.
	2. Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych o zjawisku przemocy w rodzinie i możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy na terenie Powiatu Śremskiego wśród różnych grup adresatów.	PCPR w Śremie, jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, trzeci sektor lokalne media.	Środki budżetowe.	Liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych.	Minimum raz w roku.

3. Rozwijanie profilaktyki przemocy w rodzinie.	1. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, grup wsparcia specjalistycznego poradnictwa, mających na celu rozwiązywanie konfliktów oraz modyfikację zachowań bez stosowania przemocy.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, trzeci sektor, placówki ochrony zdrowia.	Środki budżetowe, środki unijne, środki pozyskane w ramach ogłoszonych konkursów.	Liczba zrealizowanych projektów. Liczba udzielonych porad rodzicom. Liczba rodzin objętych warsztatami, terapią rodzin. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla rodziców. Liczba rodziców biorących udział w spotkaniach grup wsparcia.	Poradnictwo - proces ciągły. Szkolenia, warsztaty, grupy wsparcia – w razie wystąpienia możliwości.
	2. Organizowanie psychoedukacyjnych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży mających na celu trening asertywności oraz postaw zapobiegających agresywnym zachowaniom.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, trzeci sektor.	Środki budżetowe, środki unijne, środki pozyskane w ramach ogłoszonych konkursów.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem. Liczba zrealizowanych projektów.	Proces ciągły.
	3. Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez rodziny sprzyjające nieagresywnym postawom.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, trzeci sektor.	Środki budżetowe, środki unijne, środki pozyskane w ramach ogłoszonych konkursów.	Liczba zrealizowanych projektów.	W razie wystąpienia możliwości.
4. Zapewnienie pomocy ofiarom przemocy.	1. Udzielanie informacji, porad i konsultacji ofiarom przemocy w rodzinie.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-	Środki budżetowe, środki pozyskane w ramach ogłoszonych konkursów.	Liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji.	Proces ciągły.

		Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, trzeci sektor, placówki ochrony zdrowia, lokalne media.			
	2. Wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	Środki budżetowe.	Liczba spisanych „Niebieskich Kart”.	Proces ciągły.
	3. Organizacja wsparcia umożliwiającego reintegrację rodziny dotkniętych przemocą poprzez zapewnienie pomocy wolontariuszy, asystentów rodzin oraz utworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, trzeci sektor, placówki ochrony zdrowia, lokalne media.	Środki budżetowe, środki unijne, środki pozyskane w ramach ogłoszonych.	Liczba osób, którym została udzielona pomoc wolontariuszy, asystentów rodziny. Liczba uczestników grupy wsparcia.	Proces ciągły.
	4. Redukowanie bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia poprzez	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej,	Środki budżetowe, środki unijne,	Liczba i rodzaj podmiotów prowadzących wsparcie	Proces ciągły.

	zapewnienie ofiarom przemocy wsparcia instytucjonalnego.	Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, trzeci sektor, placówki ochrony zdrowia.	środki pozyskane w ramach ogłoszonych.	instytucjonalne dla ofiar przemocy, Liczba osób, którym udzielono wsparcia instytucjonalnego.	
	<p>5. Koordynacja działań podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy poprzez:</p> <p>a) współpracę z zespołami interdyscyplinarnymi z terenu Powiatu Śremskiego,</p> <p>b) określenie kompetencji zaangażowanych podmiotów w szczególności doskonalenie standardu świadczonej pomocy oraz podnoszenie kompetencji kadry.</p>	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, trzeci sektor, placówki ochrony zdrowia.	Środki budżetowe, środki unijne, środki pozyskane w ramach ogłoszonych.	Częstotliwość udziału partnerów w spotkaniach gminnych zespołów interdyscyplinarnych i spotkaniach grup roboczych. Liczba przeprowadzonych spotkań w celu podnoszenia kompetencji kadry. Liczba osób podnoszących kompetencje.	Proces ciągły.
	6. Zwiększenie ofiarom przemocy dostępu do specjalistycznego poradnictwa zgodnie z rozpoznanymi i zgłoszonymi potrzebami.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie, placówki oświatowe, trzeci sektor.	Środki budżetowe, środki pozyskane w ramach ogłoszonych konkursów.	Liczba udzielonych porad. Liczba ofiar przemocy objętych warsztatami, terapią.	Proces ciągły.

5. Zmiana postaw osób stosujących przemoc.	1. Indywidualna i grupowa praca ze sprawcami przemocy w rodzinie poprzez działania o charakterze edukacyjnym i terapeutycznym.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, , trzeci sektor, placówki ochrony zdrowia.	Środki budżetowe, środki pozyskane w ramach ogłoszonych konkursów.	Liczba udzielonych porad. Liczba sprawców przemocy objętych działaniami.	Proces ciągły.
	2. Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.	PCPR w Śremie, ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, trzeci sektor, placówki ochrony zdrowia.	Środki budżetowe, środki pozyskane w ramach ogłoszonych konkursów.	Liczba opracowanych programów korekcyjno-edukacyjnych. Liczba spotkań w ramach realizacji danego programu z uwzględnieniem spotkań indywidualnych i grupowych. Liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno-edukacyjnym. Liczba osób kończących program korekcyjno-edukacyjny.	Przynajmniej raz w roku.

IV MONITORING, EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie Programu będzie prowadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie - podmiot odpowiedzialny za koordynację wyznaczonych działań. W ramach monitoringu będą zbierane informacje ilościowe i jakościowe, przekazywane przez jednostki i organizacje uczestniczące w jego realizacji.

W oparciu o zebrane dane, corocznie dokonywana będzie ewaluacja Programu. Ewaluacja Programu ma dostarczyć informacji, czy cele operacyjne są właściwie realizowane, jaka jest trafność przyjętych działań, jaka skuteczność i efektywność Programu oraz wskazać potrzebne zmiany na przyszłość.

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie będzie co roku przedkładał sprawozdanie merytoryczne z realizacji Programu, łącznie ze sprawozdaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie.

V ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja działań ujętych w celach operacyjnych Programu w znacznej części będzie uzależniona od wielkości środków finansowych zaplanowanych w corocznych budżetach samorządu. Istnieje również możliwość pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na niektóre działania określone w Programie, ponadto z dotacji z budżetu państwa oraz uzyskanych grantów z innych źródeł.